

VLAAMSCHE LAND, Het, katholiek(e) en flamingantisch(e) uitgeverij, boekhandel (1919-1924) en weekblad (19 april 1919 – 25 december 1926), gesticht door een groepje Antwerpse katholieken onder leiding van **August van Cauwelaert**, met onder meer **Alfons Jeurissen** (1874-1925), **Juul Grietens** en **Marnix Gijzen**.

De uitgeverij en de boekhandel werden in 1924 overgenomen door **De Vlaamsche Boekenhalle** in Leuven.

In 1922 werd **Frans Delbeke** hoofdredacteur van het blad, met **Gerard Walschap** als redactiesecretaris. Delbeke haalde zijn vriend **Lodewijk Dosfel** binnen in de redactie, waardoor het weekblad, dat voordien een fervente aanhanger was van het **minimumprogramma** van **Frans van Cauwelaert**, nu een Vlaams-nationalistisch forum bood. Maar ook het wekelijkse hoofdartikel "Op den Uitkijk", dat geschreven werd door Delbeke en Walschap, zorgde ervoor dat *Het Vlaamsche Land* een radicaler tintje kreeg.

Medewerkers van het eerste uur waren onder meer **Van Cauwelaert** en **Alfons van de Perre** (voor de V.B.), **Floris Prims** en pater **Petrus Claes** (voor maatschappelijke aangelegenheden), **Maria Belpaire**, **Louise Duyckers**, **Maria en Margriet Baers** en **Juliette de Groodt-Adant** (voor vrouwenleven), **Jozef Muls**, **Huib Hoste** en **Emiel Hullebroeck** (voor kunst en muziek), **J. de Cock**, **Jules Persyn**, **Cyriel Verschaeve**, **Maurits Sabbe**, **Grietens**, **Jozef Simons**, **René Vermandere**, **Ernest Claes** en **Stefanie Claes-Verter** (voor letterkunde), **Frans Daels**, **Frans Meeus** en **Arthur de Groodt** (voor geneeskunde). Verder verschenen er rubrieken van **Marcel Cordemans** (over buitenlandse politiek) en **J. Eeckhout** (over literatuur), terwijl **Jan Hammeneker** er zijn *Colloquia* en Claes, onder het pseudoniem van **E. van Cleef**, geestige schetsen over parlementsleden in publiceerden. In tegenstelling tot wat eerder geschreven werd, heeft **Odiel Spruytte** nooit zijn medewerking verleend aan dit weekblad.

Het wekelijkse hoofdartikel, waarin dikwijls van leer werd getrokken tegen het politieke beleid van de Vlaamse bisschoppen, lokte een geheim leesverbod van de Mechelse aartsbisschop uit. Aangezien priesters zowat de helft van het leespubliek uitmaakten, ging *Het Vlaamsche Land* in 1926 failliet. Door onenigheid binnen de redactie kreeg het blad twee opvolgers: *Hooger Leven* en *Jong Dietschland*. Walschap kon zich niet vinden in een radicaal Vlaams-nationalistisch blad, tot ongenoegen van Delbeke, en werd hoofdredacteur van het culturele blad *Hooger Leven*; **Victor Leemans**, die in 1925 zijn

intrede in de redactie deed, werd hoofdredacteur van het radicale *Jong Dietschland*.

LITERATUUR: I. de Vooght, *Het weekblad Het Vlaamsche Land*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1995.

ILSE DE VOOGHT